

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

23.03.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Венеційська бієнале дозволила участь росії: жодних санкцій не порушено. – Дар'я Лобанок](#)

[Мер Венеції пообіцяв закрити павільйон росії на бієнале, якщо там буде пропаганда. – Марина Пилипенко](#)

Митці на фронті

[Олександр Михед: «Наразі не так багато європейців усвідомлюють реальну загрозу з боку росії». – Анастасія Платонова](#)

[Дмитро Лінартович: У якийсь момент я мав по три-чотири виступи на день. Я повертався знеструмлений, але саме це «притинало» мій ПТСР. – Віталій Баранник](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Час не лише будувати інформаційний щит, а й застосовувати меч». Медіацентр Україна презентував посібник із протидії російській дезінформації. – Оксана Наумова](#)

[Як боротися з російською музикою на стримінгах: Ганна Красноступ із Мінкульту та Анастасія Образцова з УКФ. – Поліна Горлач](#)

Арттерапія

[Гончарство, лозоплетіння та театротерапія: на Волині організували комплексну реабілітацію для прикордонників після передової](#)

Благодійність

[Гурт «Антитіла» передав бійцям ГУР спорядження на 1,5 млн грн. – Дарина Рубан](#)

[«Леви на джипі» зібрали 1 млн грн для війська під час «Квіtkового концерту». – Микита Кишиневський](#)

[У київській електричці провели благодійний стендап і зібрали майже 200 000 грн для ЗСУ. – Микита Кишиневський](#)

[В Києві відкрили виставку світлин з еротичних календарів «5 каналу»](#)

Фестивалі

[Японсько-українська асоціація представила Україну на мультикультурному фестивалі. – Юлія Дон](#)

Театр

[Казка, народжена під обстрілами: у Тернополі покажуть виставу «Планета Херсон». – Євгенія Вірлич](#)

[Прем'єра у Волинському драмтеатрі: «Леся» – історія кохання, що не залишить байдужим](#)

[Документальна вистава «Плейлист подорожнього»: як пам'ять стає вибором. – Яна Яригіна](#)

Музика

[Український фестиваль сучасної музики повернувся до Нью-Йорка з програмою MOSAICS. – Катерина Гладка](#)

[У Руані відбудеться концерт Київського камерного хору, присвячений Валентину Сильвестрову. – Катерина Гладка](#)

Візуальні мистецтва

[Унікальні роботи, поезія та екскурсія: у Музеї Корсаків відзначили ювілей Емми Андієвської. – Наталія Сень](#)

[Програма Ukrainian Creative Awards оголошує опенкол для дизайнерів. – Олексій Содома](#)

[Відкрито конкурс на відбір проєктів для Українського павільйону на 20-й Венеційській архітектурній бієнале](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Український мультфільм «Наша файта» підкорює Францію \(відео\). – Віолетта Луньова](#)

[Фільм Ганни Ярошевич «Все йде шкереберть» отримав підтримку Фінського кінофонду. – Валерія Буняк](#)

[Український трукрайм-серіал «Тиха Нава» вийде на Netflix](#)

[Від творців «Ну мам»: прем'єра нової сімейної комедії «Родичі» відбудеться восени 2026](#)

[Green Light Films та «Київфільм» оголосили про партнерство: у роботі чотири нові проєкти. – Діана Горон](#)

[Документаліст Робін Квапіл: «За щасливий фінал треба боротися». – Дмитро Десятерик](#)

Література. Книговидання

[Нову фотокнигу Ліберових «Очі війни» представили на книжковому ярмарку в Лондоні. – Анастасія Большакова](#)

[В Україні вийде друком нова поетична книжка Ліни Костенко](#)

[«У нас є тягла традиція мальописів, що починається від Шевченка»: досвід видавництва UA Comix та «333». – Поліна Горлач](#)

Музейна справа

[Від Вільнюса до Ужгорода: у замку презентували виставку про спільну литовсько-українську історію](#)

Охорона культурної спадщини

[Відбулось засідання щодо включення Держпрому до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. – Олексій Содома](#)

[У Миколаєві створять цифрову колекцію морської спадщини](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Мінкульт надав бібліотеці Короленка статус критично важливої установи. – Олексій Содома](#)

Релігія

[У Рівному зібрали петицію з вимогою заборонити УПЦ МП транслювати богослужіння через гучномовці на вулиці](#)

Авторське право

[В Україні закрилася найбільша онлайн-бібліотека «Чтиво». – Дар'я Лобанок](#)

[Закриття піратської онлайн-книгозбірні «Чтиво»: як на це відреагували автори, видавці та користувачі. – Анатолій Буряк](#)

Туризм

[«Привиди штетлів»: на Львівщині розробили проєкт туристичного маршруту місцями єврейської культурної спадщини. – Валентина Поліщук](#)

Закордонні українці

[Серед призерів легендарного карнавалу в Італії українська композиція «Соняшники». – Юлія Дон](#)

Підтримка України у світі

[Актор Стівен Фрай прочитав вірш Василя Симоненка до Всесвітнього дня поезії \(ВІДЕО\). – Дарина Рубан](#)

[В Україні створили «Шрифторіз», який виявляє російські шрифти й пропонує заміну](#)

[В окупованому Скадовську намагаються знайти приміщення для театру та знайти роботу артистам-перебіжчикам](#)

[Після проросійських заяв у Литві скасували концерти екссоліста Modern Talking. – Наталя Забазнова](#)

[«Оскар»для «Містера Ніхто»: чому росія вимагає заборонити цей фільм? – Віолетта Луньова](#)

Загальні питання

Венеційська бієнале дозволила участь росії: жодних санкцій не порушено. – Дар'я Лобанок

Організатори Венеційської бієнале заявили, що жодних санкцій щодо відкриття російського павільйону не порушили. Вони підтвердили свій дозвіл на роботу росії на цьогорічній виставці та зазначили, що надали відповідну документацію Міністерству культури Італії. У команді бієнале підкреслили, що виступають проти будь-якої цензури та виключення мистецтва. Виставка має залишатися «місцем діалогу, відкритості та художньої свободи» навіть за умови збереження геополітичної напруженості. Деякі італійські політики підтримують це рішення. Зокрема, віцепрем'єр Маттео Сальвіні, відомий своїми проросійськими поглядами, виступив проти «ізоляції культури». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/veneciyska-biyenale-dozvolila-uchast-rosiji-zhodnih-sankciy-ne-porusheno-313931/>

Мер Венеції пообіцяв закрити павільйон росії на бієнале, якщо там буде пропаганда. – Марина Пилипенко

Очільник Венеції Луїджі Бруньєро виступив на презентації Центрального павільйону бієнале. «Якби російський уряд займався пропагандою, ми б першими закрили павільйон», – сказав він та додав, що Венеція «практикує дипломатію та відкритість». «росія, як держава, яка вторглася в Україну, є проблемою, але російський народ – ні. Я проукраїнські налаштований, усі це знають, Венеція є містом-побратимом Одеси. Але ми повинні працювати над тим, щоб культура не була цензурою», – заявив мер. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248488/2026-03-21-mer-venetsii-poobitsyav-zakryty-pavilyon-rosii-na-biiennale-yakshcho-tam-bude-propaganda/>

Митці на фронті

Олександр Михед: «Наразі не так багато європейців усвідомлюють реальну загрозу з боку росії». – Анастасія Платонова

«Детектор медіа» продовжує спецпроект «Війна сенсів», присвячений довгій культурно-символічній війні з ворогом. Раніше в цій серії виходили розмови зі стратегічною комунікаційницею Л. Цибульською, медіаекспертом О. Ковжуном, істориком і дослідником А. Лягушею, правозахисником М. Буткевичем та письменницею і режисеркою І. Цілик. Опубліковано бесіду з письменником і військовослужбовцем О. Михедом. Він – автор понад 10 книжок, кілька з яких – «Котик, півник, шафка», «Позивний для Йова. Хроніки вторгнення», «Живі. Зрозуміти українську літературу», «Пожирач гріхів» – вийшли друком за роки повномасштабного вторгнення. Зокрема книжка «Позивний для Йова», окрім української, вийшла англійською, польською, нідерландською та словацькою. В інтерв'ю з Михедом йдеться про світоглядне протистояння з ворогом (зокрема у полі культури). Про те, чому мова, що описує наші досвіди війни, має бути точною та недвозначною. А також про те,

чому пам'ять – це щоденна робота, а майбутнє – різновид привілею під час війни. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248504/2026-03-23-oleksandr-mykhed-narazi-ne-tak-bagato-ievropeytsiv-usvidomlyuyut-realnu-zagrozu-z-boku-rosii/>

Дмитро Лінартович: У якийсь момент я мав по три-чотири виступи на день. Я повертався знеструмлений, але саме це «притинало» мій ПТСР. – Віталій Баранник

Д. Лінартович – актор, поет, офіцер ДШВ ЗСУ, голос голлівудських героїв в українському дубляжі. Після поранення в Соледарі він відновлювався через мистецтво, слово й музику. В інтерв'ю він розповідає про «фронтową хімію», гіперсприйняття дійсності, ПТСР, а також чому українському кіно потрібні люди з «непорожніми» очима. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248469/2026-03-20-dmytro-linartovych-u-yakyys-moment-ya-mav-po-try-chotyry-vystupy-na-den-ya-povertavsya-znestrumlenyy-ale-same-tse-prytynalo-miy-ptsr/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Час не лише будувати інформаційний щит, а й застосовувати меч». Медіацентр Україна презентував посібник із протидії російській дезінформації. – Оксана Наумова

18 березня відбулася презентація видання «Біла книга. Крізь мінне поле російської пропаганди» – аналітичного посібника, що систематизує досвід України в протидії російській дезінформації. У заході взяли участь співзасновниця Медіацентру Україна, заступниця голови правління Центру оборонних стратегій А. Фролова; український журналіст і медіакритик, креативний директор Lviv Media Forum О. Довженко; керівник Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки І. Соловей. Вони презентували основні висновки книги й обговорили, як досвід України у протидії дезінформації може бути корисним для міжнародних партнерів. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248456/2026-03-20-chas-ne-lyshe-buduvaty-informatsiynyy-shchyt-a-y-zastosovuvaty-mech-mediatsentr-ukraina-prezentuvav-posibnyk-iz-protydii-rosiyskiy-dezinformatsii/>

Як боротися з російською музикою на стримінгах: Ганна Красноступ із Мінкульту та Анастасія Образцова з УКФ. – Поліна Горlach

Відкриття локальних представництв стримінгових платформ в Україні, а також впровадження законодавства про цифрові ринки могли б допомогти обмежити російську музику на Spotify чи Apple Music. Крім того, суспільство теж має впливати на формування культурних звичок українських слухачів. Про це в ефірі «Радіо Культура» говорили директорка департаменту стратегічних комунікацій та промоції української культури Міністерства культури Г. Красноступ та виконавча директорка Українського культурного фонду А. Образцова. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1268966-ak-borotisa-z-rosijskou-muzikou-na-strimingah-ganna-krasnostup-z-minkultu-ta-anastasia-obrazcova-z-ukf/>

Арттерапія

Гончарство, лозоплетіння та театротерапія: на Волині організували комплексну реабілітацію для прикордонників після передової

Для воїнів прикордонної комендатури швидкого реагування Волинського загону організовано комплексну програму реабілітації, що поєднала сучасні психологічні практики, духовне відновлення та культурний відпочинок. Захисники долучилися до занять із театротерапії, гончарства та лозоплетіння. Програма також включала знайомство з культурною спадщиною краю. Докладніше:

<https://life.rayon.in.ua/news/1059836-goncarstvo-lozopletinnia-ta-teatroterapiia-na-volini-organizuvali-kompleksnu-reabilitaciiu-dlia-prikordonnikov-pislia-peredovoi>

Благодійність

Гурт «Антитіла» передав бійцям ГУР спорядження на 1,5 млн грн. – Дарина Рубан

Учасники гурту «Антитіла» передали спецпризначенцям ГУР амуніцію на 1,5 мільйона гривень. Кошти на допомогу музиканти зібрали з продажу квитків під час концертного туру Україною «Вдома». Докладніше:

<https://shotam.info/hurt-antytila-peredav-biytsiam-hur-sporiadzhennia-na-1-5-mln-hrn/>

«Леви на джипі» зібрали 1 млн грн для війська під час «Квіткового концерту». – Микита Кишиневський

Команда «Леви на джипі» зібрала мільйон гривень для українських військових під час «Квіткового концерту». Глядачки в залі задонатили 800 тисяч гривень, а коміки додали ще 200 тисяч власних коштів і передали всю суму на потреби Сил оборони. Докладніше:

<https://shotam.info/levy-na-dzhypy-zibraly-1-mln-hrn-dlia-viyska-pid-chas-kvitkovoho-kontsertu/>

У київській електричці провели благодійний стендап і зібрали майже 200 000 грн для ЗСУ. – Микита Кишиневський

У Києві 14 березня коміки організували благодійний стендап у вагоні міської електрички. Під час заїзду артисти «Підпільного Стендапу» та глядачі зібрали понад 180 тисяч гривень на гранатомети для українських військових. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyivskiy-elektrychtsi-provely-blahodiyyny-stendap-i-zibraly-mayzhe-200-000-hrn-dlia-zsu/>

В Києві відкрили виставку світлин з еротичних календарів «5 каналу»

У ресторані Très Français відкрито виставку благодійного проекту «Без цензури» 5-го каналу. Для ретроспективної експозиції команда закладу обрала

10 світлин із 36 фото, створених у межах календарного проєкту за чотири роки. Відкриття супроводив благодійний аукціон, під час якого зібрано близько 50 тисяч гривень на військо. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248470/2026-03-20-v-kyievi-vidkryly-vystavku-svitlyn-z-erotychnykh-kalendariv-5-kanalu/>

Фестивалі

Японсько-українська асоціація представила Україну на мультикультурному фестивалі. – Юлія Дон

Японсько-українська культурна асоціація (JUCA) долучилася до мультикультурного фестивалю, який пройшов у районі Мідорі міста Нагоя. Головною метою цієї події стало налагодження живого діалогу та обмін досвідом між представниками різних національностей, що проживають у Японії. Українська громада підготувала програму, що дозволила гостям заходу не просто спостерігати, а стати частиною традиційної культури. Ключовим елементом став майстер-клас зі створення ляльок-мотанок. За мистецьке наповнення свята відповідали учасники творчої групи JUCA Entertainment. Артисти презентували вокальні композиції та хореографічні постановки. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/84263/yaponsko-ukrayinska-asocziacziya-predstavyla-ukrayinu-na-mulykulturnomu-festyvali/>

Театр

Казка, народжена під обстрілами: у Тернополі покажуть виставу «Планета Херсон». – Євгенія Вірлич

24 березня у Тернополі відбудеться офлайн-показ мультимедійної вистави «Планета Херсон, або Намалюй мені дракона» О. Михайлюк та Т. Сікори, створеної у співпраці з Агенцією «АртПоле». У центрі постановки – Херсон як місто під обстрілами й водночас культурний організм, що продовжує говорити. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1059902-kazka-narodzena-pid-obstrilami-u-ternopoli-pokazut-vistavu-planeta-xerson>

Прем'єра у Волинському драмтеатрі: «Леся» – історія кохання, що не залишить байдужим

27 і 29 березня у Волинському драмтеатрі відбудуться прем'єрні покази вистави «Леся» у постановці заслуженого артиста України О. Самусенка. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1059779-premjera-u-volinskomu-dramteatri-lesia-istoriia-koxannia-shho-ne-zalisit-baiduzim>

Документальна вистава «Плейлист подорожнього»: як пам'ять стає вибором. – Яна Яригіна

«Виставу „Плейлист подорожнього” у медіа описують по-різному: біографічна, документально-музична, музично-документальна. Важко назвати її інакше. Навесні 2024 року військовослужбовець із позивним „Адлер” звернувся

до Театру Лесі у Львові з пропозицією розповісти власну історію для створення постановки. Революція Гідності, АТО, ООС, бойові дії під час повномасштабної війни, російський полон – про цей досвід „Адлера” глядачі дізнаються в межах трохи менших за дві години...». Текст створено в межах конкурсу театральної критики «3 гальорки», який LB.ua проводить разом з Navas Village Ukraine. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/21/728121_dokumentalna_vistava_playlist.html

Музика

Український фестиваль сучасної музики повернувся до Нью-Йорка з програмою MOSAICS. – Катерина Гладка

19–21 березня в The DiMenna Center for Classical Music у Нью-Йорку відбувся Український фестиваль сучасної музики – MOSAICS. Захід, співорганізований Українським інститутом у партнерстві з Ukraïner, досліджував теми Місць (19 березня), Людей (20 березня) та Практик (21 березня). У програмі – музика 17 українських композиторів, серед яких 14 творів прозвучали у США вперше. Вона поєднує різні культурні пласти – від кримського джазу до українсько-єврейських фольклорних традицій і новаторських камерних композицій. Фестиваль підкреслює живі перетини традиції та інновації, які формують сучасну культурну ідентичність України. Відкриття фестивалю відбулося за участі International Contemporary Ensemble та представило світову прем'єру, створену у співзамовленні композиторкою-резиденткою 2026 року А. Загайкевич. Її музика прозвучала у всіх трьох концертах, зокрема Струнний квартет № 2, який виконав The Rhythm Method 21 березня. Окремою подією став третій вечір серії UCMF Afterdark. Тут українсько-кримський джазовий піаніст У. Бекіров разом із музикантами з Нью-Йорка представив імпровізаційний міжкультурний сет, присвячений взаємодії, діалогу та спільноті. Фестиваль не лише презентує музику, а й створює простір для дискусій між дослідниками, композиторами та виконавцями, досліджуючи перетин нової музики, сучасних подій і української культури. Як зазначає The New York Times, «саме існування фестивалю є запереченням твердження путіна про те, що української культури не існує». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/20/728273_ukrayinskiy_festival_suchasnoyi.html

У Руані відбудеться концерт Київського камерного хору, присвячений Валентину Сильвестрову. – Катерина Гладка

25 березня у Кафедральному соборі Нотр-Дам у Руані відбудеться концерт Київського камерного хору під орудою М. Гобдича, присвячений видатному українському композитору В. Сильвестрову. У програмі вечора прозвучать знакові твори митця – «In Memoriam» (2020), «Псалми Давида» (2022), а також «Молитва за Україну». Подія відбудеться в межах культурного сезону «Вояж в Україну», ініційованого Українським інститутом спільно з Французьким інститутом. Проект має на меті посилення культурного діалогу між Україною та Францією. Ініціатива реалізується під патронатом міністерств закордонних справ і за підтримки міністерств культури України та Франції у

співпраці з посольствами, державними інституціями, місцевими громадами та організаціями громадянського суспільства. Організатори наголошують: цей концерт – не лише музична подія, а символічний акт культурної присутності України в Європі, її голос пам'яті та сили, що звучить крізь музику. Джерело:

https://lb.ua/culture/2026/03/22/728635_ruani_vidbudetsya_kontsert.html

Візуальні мистецтва

Унікальні роботи, поезія та екскурсія: у Музеї Корсаків відзначили ювілей Емми Андієвської. – Наталія Сень

Музей сучасного українського мистецтва Корсаків відзначив 95 років від дня народження Е. Андієвської. Її роботи зберігаються у різних країнах світу, але у луцькому закладі знаходиться найбільша колекція живопису та графіки мисткині. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1059650-unikalni-roboti-poeziia-ta-ekskursiia-u-muzeyi-korsakiv-vidznacili-iuvilei-emmi-andijevskoyi>

Програма Ukrainian Creative Awards оголошує опенкол для дизайнерів. – Олексій Содома

У межах події Ukrainian Creative Stories відбудеться конкурс для українських дизайнерів Ukrainian Design: The Very Best Of. Докладніше про умови участі:

<https://lyuk.media/news/ukrainian-design-the-very-best-of-2/>

Відкрито конкурс на відбір проєктів для Українського павільйону на 20-й Венеційській архітектурній бієнале

20 березня Український інститут оголосив відкритий конкурс на відбір проєкту для Українського павільйону на XX Міжнародній архітектурній виставці – La Biennale di Venezia. Подати заявку можна до 2 травня. Докладніше:

<https://artslouker.com/vidkryto-konkurs-na-vidbir-proiektiv-dlia-ukrainskoho-pavilyonu-na-20-iy-venetsiyskiy-arkhitekturniy-biiennale/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Український мультфільм «Наша файта» підкорює Францію (відео). – Віолетта Луньова

На престижному європейському форумі Cartoon Movie, що проходив у французькому місті Бордо, за підтримки Держкіно та компанії «Анімаград» міжнародній спільноті продюсерів та дистрибуторів було представлено проєкт повнометражного мультфільму «Наша файта». Режисер – К. Федоров. Вихід стрічки у широкий прокат заплановано на 2027 рік. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/84139/ukrayinskyj-multfilm-nasha-fajta-pidkoryuye-francziyu-video/>

Фільм Ганни Ярошевич «Все йде шкереберть» отримав підтримку Фінського кінофонду. – Валерія Буняк

Документальний проєкт «Все йде шкереберть» («All F*cked Up») режисерки та авторки сценарію Г. Ярошевич отримав підтримку Фінського кінофонду на етапі розробки. Ярошевич досліджує, як війна впливає на психіку цивільних, зокрема показуючи історію данського архітектора Мікаеля, який живе у воєнному Києві. Попри діагноз РДУГ, він активно бореться з тривогою, що посилюється на тлі російських атак. Мікаель прагне створити перший в Україні терапевтичний сад для людей з ПТСР. Стрічка також розповідає про досвід терапії самої режисерки. Проєкт є копродукцією України, Фінляндії, Норвегії та Данії. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248472/2026-03-20-film-ganny-yaroshevych-vse-yyde-shkerebert-otrymav-pidtrymku-finskogo-kinofondu/>

Український трукрайм-серіал «Тиха Нава» вийде на Netflix

Прем'єра на Netflix відбудеться 1 квітня. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/03/ukrayinskyj-trukrajm-serial-tyha-nava-vyjde-na-netflix/>

Від творців «Ну мам»: прем'єра нової сімейної комедії «Родичі» відбудеться восени 2026

Прем'єру «Родичів» заплановано на 17 вересня. Фільм входить до пакету перших глядацьких проєктів у межах стратегічного партнерства між студією «Київфільмом» і кінодистрибутором Green Light Films, орієнтованої на масове українське кіно. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/simeina-komediia-rodychi/>

Green Light Films та «Київфільм» оголосили про партнерство: у роботі чотири нові проєкти. – Діана Горон

Кінодистрибутор Green Light Films та студія «Київфільм» підписали довгострокову угоду про співпрацю, яка передбачає спільну роботу над низкою проєктів у найближчі роки. Серед них – комедія «Родичі», роуд-муві «Київ. День-Ніч», ігрова стрічка «Петрик П'яточкин у кіно», а також друга частина «Ну мам». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248460/2026-03-20-green-light-films-ta-kyivfilm-ogolosyly-pro-partnerstvo-u-roboti-chotyry-novi-proieky/>

Документаліст Робін Квапіл: «За щасливий фінал треба боротися». – Дмитро Десятерик

«Нашумілий у Чехії документальний фільм про подорож чеських путіністів до України „Їх не змінити” вийшов на онлайн-платформі Takflix. Стрічка доступна на території України мовою оригіналу з українськими та англійськими субтитрами. 50% прибутку онлайн-кінотеатр передає творцям картини, а ще 10% – до фонду „Повернись живим”. Фільм розповідає про трьох чехів – Ніколу, Іво та Петру, які симпатизують росії, ненавидять Євросоюз і Америку та вважають війну в Україні вигадкою. Режисер Робін Квапіл привозить їх на прифронтові території, щоб вони на власні очі побачили правду. Зйомки тривали в Харкові, Києві, Львові й на Донбасі, причому події

фільмували як професійні оператори, так і герої фільму, яким видали камери. Нікола, Іво й Петра ховаються від ракет у бомбосховищах, відвідують дітей, які навчаються в харківському метро, оглядають масові поховання в Ізюмі та розбомблені будинки в Харкові, розмовляють із родинами загиблих – зокрема з паном Михайлом, у якого всю родину, включно з дітьми й онуками, вбила російська бомба. Власне, у змістовній складовій стрічки немає нічого нового для нас, окрім запропонованої Квапілом спроби подивитися на війну очима шанувальників росії – а також подивитися на самих шанувальників. І ця оптика доволі повчальна. Ці „дезолати”, як вони самі себе називають, навіть перед лицем фактів повторюють проросійські шаблони: „росія не мала іншого вибору”, а масові поховання в Ізюмі – „ідеальний матеріал для української пропаганди”. Причому співчуття їм не чуже: вони дійсно співпереживають Михайлові, дітям у метро, рідним загиблого воїна ЗСУ. Важливо, що режисер жодним чином не намагається демонізувати цю несвяту трійцю – вони самі прекрасно з цим справляються. Бо, обійнявши Михайла, Петра дістає із сумки іграшку-гномика, яку знайшла в руїнах і якою могли гратися Михайлові онуки, і намагається віддати йому. А ще їй подобається, що українці, змушені ховати дітей у метро, таким чином вирощують їх сильними (!). А під фінал, ближче до кордону, вона просто вимагає, аби вимкнули українське радіо. Усе це за підтримки Іво і Ніколи. Бо, звісно, можна зронити пару крокодилячих сліз, але насправді що нам до тих туземців? Підсумок самого Робіна у фіналі нерадісний: „Я дізнався, що може існувати світ, де перемагає зло” – якщо таким, як Петра, Іво й Нікола, вдасться сформувати владу зі своїх односторонців». Докладніше в інтерв'ю з режисером:

<https://life.pravda.com.ua/culture/dokumentalka-jih-ne-zminiti-podorozh-cheskih-putinistiv-ukrajinoyu-313930/>

Література. Книговидання

Нову фотокнигу Ліберових «Очі війни» представили на книжковому ярмарку в Лондоні. – Анастасія Большакова

На Лондонському книжковому ярмарку презентовано фотокнигу українських воєнних фотографів К. і В. Ліберових «Очі війни». Видання представило видавництво О. Фреймут. Книга є фотохронікою повномасштабної війни та охоплює події з 2022 року до сьогодні. До неї увійшли 280 світлин, зроблених у прифронтових і деокупованих регіонах України. Видання поєднує документальні знімки з текстами про людей та їхній досвід війни. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/na-londonskomu-yarmarku-prezentovali-fotoknigu-ochi-viyni-liberovih-313940/>

В Україні вийде друком нова поетична книжка Ліни Костенко

До дня народження української поетки Л. Костенко у видавництві «А-ба-ба-га-ла-ма-га» анонсували вихід її нової поетичної книжки. Видання отримало назву «Вітер з Марса». Докладніше:

<https://chytomo.com/v-ukraini-vyjde-drukrom-nova-poetychna-knyzhka-liny-kostenko/>

«У нас є тягла традиція мальовисів, що починається від Шевченка»:
досвід видавництв UA Comix та «333». – Поліна Горлач

Дедалі частіше в українських книгарнях з'являються полиці, заповнені книжками з мінімумом тексту. Комікси, манга чи мальовис – усі вони розповідають історії за допомогою ілюстрацій. Але чим відрізняються? Наскільки мальовис – це література, а наскільки візуальне мистецтво? Головна редакторка видавництва українських мальовисів UA Comix Р. Коропецька розповідає, наскільки давня традиція цих історій в Україні та яке майбутнє їх чекає. Також засновник UA Comix Б. Кордоба поділився тим, як «Видавництво 333» працює з текстами письменників-військових, а також чому важливо, щоб ці історії були почуті. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1268998-u-nas-e-tagla-tradicia-malopisiv-so-pocinaetsa-vid-sevcenka-dosvid-vidavnictv-ua-comix-ta-333/>

Музейна справа

Від Вільнюса до Ужгорода: у замку презентували виставку про спільну литовсько-українську історію

У Закарпатському краєзнавчому музеї ім. Т. Легоцького відбулося відкриття банерної виставки «Палац Великих Князів Литовських у Вільнюсі: історичне поєднання Литви і України». Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1060092-vid-vilniusa-do-uzgoroda-u-zamku-prezentovali-vistavku-pro-spilnu-litovsko-ukrayinsku-istoriiu>

Охорона культурної спадщини

Відбулось засідання щодо включення Держпрому до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. – Олексій Содома

Засідання відбулося за участі заступника міністерки культури України І. Вербицького, голови Харківської обласної ради Т. Єгорової-Луценко та голови Представництва ЮНЕСКО в Україні К'яри Децці Бардескі. Обговорювали підготовку конкретних документів для включення будівлі Держпрому до Списку. Окрім цього презентували проектну документацію, яка стосується коригування паспорта пам'ятки культурної спадщини Держпрому, а також розглянули створення у будівлі зон музеєфікації – просторів, у яких буде заборонено будь-які зміни у плануванні та функціональності. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/derzhprom-unesco/>

У Миколаєві створять цифрову колекцію морської спадщини

Проект отримав назву «Морська спадщина Миколаєва» – до єдиної мариністичної онлайн-колекції увійдуть тематичні фото, твори графіки і живопису, стародруки та історичні документи, а також астрономічні та корабельні артефакти. Окрім того, колекцію доповнять спогади та усні історії мешканців Миколаєва разом із сімейними фотоархівами, що зберігають пам'ять про суднобудування, морський побут і відпочинок біля води. За словами організаторів, головною ідеєю стало зібрати й переосмислити розрізнені елементи морської ідентичності регіону, особливо в умовах війни та

обмеженого доступу до моря через безпекову ситуацію і тимчасову окупацію південного узбережжя. Основу колекції сформують матеріали з фондів Миколаївського музею суднобудування і флоту, а також обласних краєзнавчого й художнього музеїв, Очаківського музею мариністичного живопису, музею при астрономічній обсерваторії та інших інституцій. Всі оцифровані документи та інші твори мистецтва оприлюднять на платформі «Цифрова спадщина Миколаєва», де він буде доступний у відкритому режимі. Туди ж завантажать історії миколаївців. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-mykolaievi-stvoriat-tsyfrovu-kolektsiiu-morskoj-spadshchyny/>

Бібліотечна справа. Читання

Мінкульт надав бібліотеці Короленка статус критично важливої установи. – Олексій Содома

18 березня Міністерство культури України визнало Харківську бібліотеку імені Короленка критично важливою установою та надало їй відповідний статус. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/critically-important-library/>

Релігія

У Рівному зібрали петицію з вимогою заборонити УПЦ МП транслювати богослужіння через гучномовці на вулиці

У Рівному розгорілася дискусія навколо трансляції богослужінь УПЦ МП через звукопідсилювальну апаратуру за межі Свято-Воскресенського собору. На хвилі резонансу мешканець міста М. Коломис 19 березня зареєстрував електронну петицію на сайті міської ради. Він звертає увагу, що богослужіння з нижнього храму собору транслюються настільки гучно, що їх чути далеко за межами храму – зокрема до майдану Незалежності, де розташовано портрети загиблих захисників України. На його думку, це особливо болісно сприймається під час загальнонаціональної хвилини мовчання. Автор петиції посилається на Закон України «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій» від 20 серпня 2024 року, який забороняє діяльність церковних організацій, афілійованих з рпц, а також на рішення Рівненської обласної та міської рад щодо УПЦ МП, ухвалені у 2023 році. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/1059660-u-rivnomu-zibrali-peticiiu-z-vimogoiu-zaboroniti-upc-mp-transliuvati-bogosluzinnia-cerez-guchnomovci-na-vulici>

Авторське право

В Україні закрилася найбільша онлайн-бібліотека «Чтиво». – Дар'я Лобанок

Через 20 років припинив існування найбільший ресурс із безкоштовними українськими книжками «Чтиво». Сайт наповнювався як раритетними творами, так і піратською літературою українських видавництв. Наразі книжки, які було опубліковано на сайті, недоступні. Закриття «Чтива» нині активно обговорюють

у соцмережах. Дехто радіє закриттю піратського ресурсу, а дехто, навпаки, переконаний, що цей сайт зберігав багато архівних та важливих творів і слугував науковцям. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/v-ukrajini-zakrilasya-naybilsha-onlayn-biblioteka-chtivo-313941/>

Закриття піратської онлайн-книгозбірні «Чтиво»: як на це відреагували автори, видавці та користувачі. – Анатолій Буряк

Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-zakrittya-piratskoi-onlayn-knigizbirni-chtivo-yak-na-tse-vidreaguvali-avtori-vidavtsi-ta-koristuvachi>

Туризм

«Привиди штетлів»: на Львівщині розробили проєкт туристичного маршруту місцями єврейської культурної спадщини. – Валентина Поліщук

Шлях передбачає дводенну подорож північчю Львівщини та поєднує міста, де була активна єврейська громада. Маршрут становить близько 200 км, пролягає через Львів, Жовкву, Великі Мости, Шептицький, Сокаль, Белз і закінчується Львовом. У його межах туристи можуть відвідати: історичний центр Жовкви, місцеву синагогу та замок; руїни модерністичної синагоги у Великих Мостах, де зберігаються надгробні камені зі знищеного єврейського кладовища; філію Львівського музею історії релігії у Палаці Потоцьких та єврейський цвинтар у Шептицькому; залишки старої та нової синагог у міському парку на території колишнього гетто у Сокалі; єврейський кіркут XVII–XX століть і синагогу в Белзі, одному з ключових центрів хасидизму у Східній Європі. Докладніше:

<https://zahid.espresso.tv/kultura-prividi-shtetliv-na-lvivshchini-rozrobili-proekt-turistichnogo-marshrutu-mistsyami-evreyskoi-kulturnoi-spadshchini>

Закордонні українці

Серед призерів легендарного карнавалу в Італії українська композиція «Соняшники». – Юлія Дон

Представники української діаспори в Італії виступили на одному з найдавніших карнавалів Європейського континенту, що щорічно приймає місто Бергамо. Вони презентували художню постановку «Соняшники Ван Гога та Україна», яка виборола третю сходинку в рейтингу серед численних учасників святкового параду. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/84173/sered-pryzeriv-legendarnogo-karnavalu-v-italiyi-ukrayinska-kompozycziya-sonyashnyky/>

Підтримка України у світі

Актор Стівен Фрай прочитав вірш Василя Симоненка до Всесвітнього дня поезії (ВІДЕО). – Дарина Рубан

Британський актор і письменник Стівен Фрай продекламував вірш українського поета В. Симоненка. Акцію він присвятив Всесвітньому дню

поезії, який відзначають 21 березня. Для відео Стівен Фрай обрав рядки з перекладеного англійською вірша «Ти знаєш, що ти – людина». Докладніше:

<https://shotam.info/brytanskyy-aktor-stiven-fray-prochytav-virsh-vasylia-symonenka-do-vseshvitnoho-dnia-poezii-video/>

В Україні створили «Шрифторіз», який виявляє російські шрифти й пропонує заміну

В Україні розроблено «Шрифторіз» – розширення для браузерів, що виявляє російські шрифти на сайтах, та допомагає замінити їх на українські. Розробники кажуть, що Google Fonts та Canva легітимізують російські та кирилизовані росіянами шрифти, маскуючи їх під «універсальну кирилицю». Через це українські державні інституції, дизайнери та бізнеси часто використовують ворожий продукт несвідомо. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/v-ukrayini-stvoryly-shryftoriz-yakyj-vyyavlyaye-rosijski-shryfty-j-proponuye-zaminu/>

В окупованому Скадовську намагаються знайти приміщення для театру та знайти роботу артистам-перебіжчикам

Державний зрадник В. Сальдо, який нині є ватажком окупованої частини Херсонщини, обговорив «плани розвитку театру» з іншою державною зрадницею, яка очолює окупаційний театр на Херсонщині, – Р. Рубльовою. Наразі приміщення у театру немає. Сальдо говорить про те, що театр знаходиться у Скадовську, але приміщення «на ремонті» і окупанти «шукають нове». Також обмовився про те, що акторам допомагатимуть з житлом. У перекладі українською мовою це означає наступне. Окупаційний театр так і не зміг налагодити роботу. Приміщення шукали у Генічеську та Скадовську, але постійного знайти не можуть, тому в приміщеннях кінотеатрів та будинків культури перебувають одночасно чи не всі культурні заклади окупантів в окупованих громадах. Також у акторів немає постійної зайнятості: вони перебиваються участю у пропагандистських заходах і навіть житлом їх не забезпечили. Хоча, ще перебуваючи в окупованому у 2022 році Херсоні, Рубльова обіцяла херсонським акторам потік ролей у російських постановках, а тим, хто має звання, – навіть житло у Москві та Санкт-Петербурзі. Втім, росіянам другосортні актори-зрадники виявилися не цікаві. Наразі їхні заробітки дуже скромні, вони змушені підробляти, роботи в окупації зовсім небагато. Докладніше:

<https://skadovsk.rayon.in.ua/news/1059972-v-okupovanomu-skadovsku-namagaiutsia-znaiti-primishhennia-dlia-teatru-ta-znaiti-robotu-artistam-perebizcikam>

Після проросійських заяв у Литві скасували концерти екссоліста Modern Talking. – Наталя Забазнова

Виступи Дітера Болена разом з його гуртом Blue System 20 було заплановано на 20 та 21 листопада у містах Клайпеда та Каунас. Однак 20 березня з продажу зникли квитки на події. Журналісти припускають, що таке

рішення могли ухвалити через проросійські заяви Болена. Зокрема, у нещодавніх інтерв'ю він критикував «охолодження відносин між Німеччиною та росією». Також Болен закликав купувати в росії енергоресурси та називав росію й Німеччину «командою мрії». Ще раніше музикант критикував запровадження санкцій проти рф та заявляв, що «Україна не має шансів проти росії». Докладніше:

https://zaxid.net/pislya_prorosiyskih_zayav_u_litvi_skasovali_kontsentr_ekss_olista_modern_talking_n1633153

«Оскар» для «Містера Нікто»: чому росія вимагає заборонити цей фільм?
– Віолетта Луньова

Володар цьогорічного «Оскар» за найкращий документальний фільм – стрічка «Містер Нікто проти путіна», яку формально представляють Данія, Чехія та Німеччина, – за своєю суттю є абсолютно російською історією: брутальною, низовою і безжальною. Своєю думкою з цього приводу ділиться М. Підвезняний, головний редактор «Главкома». Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/83995/oskardlya-mistera-nihto-chomu-rosiya-vymagaye-zaboronyty-czej-film/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm